

Charakteristika školního vzdělávacího programu

Zaměření školy

Školní vzdělávací program ZŠ a MŠ Veleň je moderním programem, který respektuje evropské vzdělávací principy i dlouhodobé směřování školy. Vychází z obecných vzdělávacích cílů a klíčových kompetencí RVP, analýzy vlastních možností, schopností pedagogického sboru a požadavků rodičů. Klade důraz na principy humanistické pedagogiky a všestranný rozvoj osobnosti každého jedince. Všechny doplňující vzdělávací obory (dramatickou výchovu, etickou výchovu, filmovou a vizuální výchovu, taneční a pohybovou výchovu) zařazujeme buď jako součást výuky nebo v rámci aktivit odpolední družiny, školních besídek, školy v přírodě atd.

Název „Škola plná pohody“ není nahodilý. Naším cílem je vytvořit klidné a pohodové prostředí, neboť v něm jsou žáci schopni osvojit si více vědomostí a poznatků. Nejsou ostýchaví, nemají zábrany zeptat se, pokud něčemu nerozumí. Respektují názory druhých, současně dokáží prezentovat své postoje.

- Priority:
- udržovat naplněnost školy a zabránit odlivu žáků do okolních škol
 - kvalitně připravovat žáky pro přestup do plně organizované školy
 - plnění plánu učiva v jednotlivých ročnících
 - vytvářet ve škole přátelskou atmosféru a prohlubovat spolupráci mezi žáky a učiteli
 - přispívat k pozitivnímu naplňování volného času dětí
 - zajišťovat účinnou individuální péči o žáky s výukovými problémy a vývojovými poruchami učení
 - trvale sledovat kvalitu práce učitelů a ovlivňovat jejich růst
 - zdokonalovat řídicí činnost
 - dodržovat Úmluvu o právech dítěte v práci všech pracovníků školy
 - systematicky působit proti vandalismu, násilí a šikaně mezi žáky

Chceme navázat na dobré tradice naší školy, na prestiž, kterou naše škola má mezi veřejností. Dále chceme rozvíjet silné stránky školy a maximálně eliminovat a napravovat to, co považujeme za nedostatky.

Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence mají žákům pomáhat při získávání základu všeobecného vzdělávání.

Úroveň klíčových kompetencí získaných na základní škole není konečná, ale tvoří základ pro další celoživotní učení a orientaci v každodenním praktickém životě.

KLÍČOVÉ KOMPETENCE	Co to například znamená na ZŠ Veleň ve „ŠKOLE PLNÉ POHODY“
1.	
KOMPETENCE K UČENÍ – umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	Během výuky klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací. Žáky vedeme k sebehodnocení. Individuálním přístupem k žákům maximalizujeme jejich šanci prožít úspěch. Žákům umožňujeme ve vhodných případech realizovat vlastní

	<p>nápady, podněcujeme jejich tvořivost. Žáci se zúčastňují různých soutěží. Učíme se vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení pro samotné učení a pro jeho další přínos. Zadáváme žákům zajímavé domácí úkoly.</p>
<p>2.</p> <p>KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU – podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů</p>	<p>Výuka je vedena tak, aby žáci hledali různá řešení problému, svoje řešení si dokázali obhájit. Při výuce motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života. Žáci si postupně zdokonalují kompetenci práce s informacemi ze všech možných zdrojů, ústních, tištěných mediálních a počítačových, včetně internetu, aby je uměli vyhledávat, třídít a vhodným způsobem používat. Žáci jsou vedeni úměrně věku k používání internetu. Na škole v přírodě a projektových dnech používáme k logickému řešení problémů miniprojekty.</p>
<p>3.</p> <p>KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ – vést žáky k všestranné a účinné komunikaci</p>	<p>Vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu. Učíme žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných. Příležitostně žáci připravují své příspěvky do Obecních novin. Podporujeme přátelské vztahy ve třídách i mezi třídami. Pomáháme nově přichozím dětem při začleňování se do nového kolektivu. Začleňujeme metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vedeme děti ke spolupráci při vyučování. Všichni žáci pravidelně účinkují v divadelních představeních připravovaných školou. Podporujeme komunikaci s jinými školami.</p>
<p>4.</p> <p>KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ – rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých</p>	<p>Během vzdělávání mimo jiné používáme skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení. Sociální kompetence vyvozujeme na praktických cvičeních a úkolech (při Tv, na školách v přírodě apod.). Usilujeme o to, aby žáci prokázali schopnost střídát role ve skupině. Žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí. Učíme je zároveň k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky.</p>

	Chceme žáky naučit základům kooperace a týmové práce
5.	
KOMPETENCE OBČANSKÉ- připravit žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plní své povinnosti	Žáci si společně s učitelem stanovují pravidla chování. Školní řád navazuje na vytvořená pravidla chování. Ve škole plně pohody jsou respektovány individuální rozdíly (národnostní, kulturní). Je kladen důraz na environmentální výchovu, ekologicky myslící jedinec. Žáky vedeme k třídění odpadů. Při ozdravných pobytech v přírodě se žáci chovají jako zodpovědné osoby.
6.	
KOMPETENCE PRACOVNÍ – pomáhat žákům poznávat své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	Žáky motivujeme k aktivnímu zapojení do oblasti Svět práce. Výuku doplňujeme o praktické exkurze. Rozvíjíme základní pracovní dovednosti. Podporujeme pozitivní vztah k manuálním činnostem.

Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Tito žáci jsou zařazeni do běžných tříd. Metodickou podporu při jejich výuce nám poskytují PPP. Tito žáci pracují s množstvím doporučených speciálních pomůcek a je jim věnován individuální přístup. Na doporučení PPP vytváříme individuální vzdělávací plán. V případě potřeby je možno vytvořit i ŠVP podle RVP – LMP. Při klasifikaci je možno využít širšího slovního hodnocení. Ve škole působí asistent pedagoga.

Žáky, u kterých se projevují příznaky některé z vývojových poruch učení, posíláme se souhlasem rodičů na vyšetření do pedagogicko-psychologické poradny. V případě, že pedagogicko-psychologická poradna nebo speciálně pedagogické centrum diagnostikuje vývojovou poruchu učení a doporučí integraci v rámci kmenové třídy, je vypracován individuální vzdělávací plán, podle kterého se v průběhu školního roku pracuje. Při klasifikaci těchto dětí přihlížíme k vývojové poruše a hodnotíme s tolerancí. Na žádosti rodičů je možné hodnotit žáka slovně.

Specifickou péči věnujeme také žákům z rodinného prostředí s nízkým sociálně kulturním a ekonomickým postavením. Nejen jim umožňujeme plnohodnotný rozvoj jejich schopností a nadání v běžné školní praxi, zapojujeme je do kolektivu, posilujeme jejich sebevědomí, ale především jim nabízíme škálu volnočasových aktivit a umožňujeme jim tak zapojit se do kroužků či akcí školy podle jejich zájmu. Tímto se je také snažíme chránit před nebezpečím sociálně patologických jevů.

Vzdělávání žáků se zdravotní postižením a zdravotním znevýhodněním bude probíhat ve třídách formou individuální integrace. Žáci se budou vzdělávat podle zpracovaného učebního plánu běžných tříd a na základě individuálních vzdělávacích plánů. Ve spolupráci a na doporučení speciálně pedagogického centra budou realizovány změny v učebním plánu. Protože škola není bezbariérová, v případě těžšího zdravotního postižení je nutné požadovat přítomnost osobního asistenta, který bude pomáhat žákovi při přizpůsobení se školnímu prostředí, bude pomáhat učitelům při komunikaci s tímto dítětem, pomáhat při komunikaci dítěte s ostatními žáky a také při komunikaci školy s rodiči postiženého žáka. Učitel musí žáky na přítomnost postiženého spolužáka předem připravit, stanovit pravidla chování a způsob komunikace ve třídě i mimo vyučování.

V případě žáků s poruchami chování se jedná o žáky hyperaktivní, popřípadě s edukativními problémy, kteří nerespektují některé normy společenského chování, jsou nepřizpůsobiví, impulsivní a snadno unavitelní. Vzdělávání těchto žáků bude probíhat ve třídách formou individuální integrace. Ve spolupráci a na doporučení pedagogicko-psychologické poradny se budou žáci vzdělávat podle zpracovaného individuálního výchovně-vzdělávacího plánu. V procesu vytváření klíčových kompetencí bude nutné klást zvýšený důraz na samostatné rozhodování, kritické myšlení, jednání bez podléhání manipulacím a výchovu k práci a ke spolupráci.

Vzdělávání žáků mimořádně nadaných

Zařazení nadaných žáků do základního vzdělávání vyžaduje od učitelů náročnější přípravu na vyučování v jednotlivých předmětech. Pro tyto žáky je zapotřebí zvýšené motivace k rozšiřování základního učiva do hloubky především v těch vyučovacích předmětech, které reprezentují nadání dítěte. V rámci vyučování matematiky projevují tito žáci kvalitní koncentraci, dobrou paměť, zálibu v řešení problémových úloh a svými znalostmi přesahují stanovené požadavky. Umožňujeme jim pracovat na počítači /vzdělávací programy/, individuálně pracovat s naučnou literaturou /hlavolamy, kvízy, záhady, problémové úlohy/. V dalších naučných předmětech jsou jim zadávány náročnější samostatné úkoly /referáty k probíranému učivu, zajímavosti ze světa atd./ jsou pověřováni vedením a řízením skupin/.

Na žáky s hudebním nadáním, klade učitel vyšší nároky odpovídající jejich dovednostem a schopnostem. Vhodným způsobem je zapojuje do činností v hodině – mohou doprovázet na hudební nástroj, předzpívat píseň ...

Žákům výtvarně nadaným jsou zadávány náročnější práce – volí různé techniky, jsou podporováni v mimoškolních aktivitách, navštěvují výtvarné obory při základních uměleckých školách.

Žáci nadaní spíše technicky, manuálně zruční, jsou směřováni k zapojení do zájmových aktivit organizovaných školou nebo základní uměleckou školou.

Pohybově nadaní žáci jsou podporováni v rozvíjení všech pohybových aktivit, především těch, kde žák projevuje největší zájem a talent. Žáci jsou zapojováni do sportovních soutěží, ať už v rámci školy nebo mimo ní. Reprezentují školu.

Často se stává, že mimořádně nadaní žáci mají výkyvy v chování. Je nutné toto chování usměrňovat s pedagogickým optimismem a taktně. Usměrnujeme žáky v osobnostní výchově, vedeme je k rovnému přístupu k méně nadaným spolužákům, k toleranci, ochotě pomáhat slabším. Není výjimkou, že vyniká-li žák v jedné oblasti, v jiné je průměrný.

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopností poznávání

- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění;
- cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů;
- dovednosti pro učení a rozvoj

Sebepoznání a sebepojetí

- já jako zdroj informací o sobě
- druzí jako zdroj informací o mně
- moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty)
- co o sobě vím a co ne
- jak se promítá mé já v mém chování
- můj vztah ke mně samé/mu
- moje učení;
- moje vztahy k druhým lidem
- zdravé a vyrovnané sebepojetí

Seberegulace a sebeorganizace

- cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle
- organizace vlastního času, plánování učení a studia
- stanovování osobních cílů a kroků k jejich zajištění

Psychohygiena

- dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému
- sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích
- dobrá organizace času
- dovednosti zvládnutí stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace apod.)
- hledání pomoci při potížích

Kreativita

- cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti „dotahovat“ nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích

Sociální rozvoj

Poznávání lidí

- vzájemné poznávání ve skupině/třídě
- rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech

- chyby při poznávání lidí

Mezilidské vztahy

- péče o dobré vztahy
- chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc
- lidská práva jako regulativ vztahů
- vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)

Komunikace

- řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků
- cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání-
- dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)
- specifické komunikační dovednosti (monologické formy – vstup do tématu „rétorika“)
- dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů)
- komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.)
- efektivní strategie
- asertivní -otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci

Kooperace a kompetice

- rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.)
- rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny)
- rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí situací soutěže, konkurence

Morální rozvoj

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

- dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí v mezilidských, zvládnutí učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci

Hodnoty, postoje praktická etika

- analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí
- vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.
- pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu);
- dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

Výchova demokratického občana

Občanská společnost a škola

- škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole
- způsob uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy
- formy participace žáků na životě místní komunity
- spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci

Občan, občanská společnost a stát

- občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku)
- Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana
- úloha občana v demokratické společnosti
- základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciaci, různorodost)
- principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)

Formy participace občanů v politickém životě

- volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby)
- obec jako základní jednotka samosprávy státu
- společenské organizace a hnutí

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

- demokracie jako protiváha diktatury a anarchie
- principy demokracie
- základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka)
- význam Ústavy jako základního zákona země
- demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Evropa a svět nás zajímají

- rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa
- místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu, naši sousedé v Evropě
- život dětí v jiných zemích
- lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy

Objevujeme Evropu a svět

- naše vlast a Evropa
- evropské krajiny
- Evropa a svět
- mezinárodní setkávání
- státní a evropské symboly
- Den Evropy
- život Evropanů a styl života v evropských rodinách
- životní styl a vzdělávání mladých Evropanů

Jsme Evropané

- kořeny a zdroje evropské civilizace
- klíčové mezníky evropské historie
- Evropská integrace
- instituce Evropské unie a jejich fungování
- čtyři svobody a jejich dopad na život jedince
- co Evropu spojuje a co ji rozděluje
- mezinárodní organizace a jejich přispění k řešení problémů dětí a mládeže

Multikulturní výchova*Kulturní diference*

- jedinečnost člověka a jeho individuální zvláštnosti
- člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika
- poznávání vlastního kulturního zakotvení
- respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy)
- základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě

Lidské vztahy

- právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci
- udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost
- vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti)
- předsudky a vžitá stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace)
- důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích
- uplatňování principu slušného chování (základní morální normy)
- význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti
- tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého
- lidská solidarita, osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy

Etnický původ

- rovnocennost všech etnických skupin a kultur
- odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost

- postavení národnostních menšin
- základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti
- různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa
- projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku

Multikulturalita

- multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti
- multikulturalita prostředek vzájemného obohacování
- specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost
- naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem
- význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání

Princip sociálního smíru a solidarity

- odpovědnost a příspěvek každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám
- nekonfliktní život v multikulturní společnosti
- aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin
- otázka lidských práv, základní dokumenty

Environmentální výchova

Ekosystémy

- les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa)
- pole (význam změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření, pole a jejich okolí)
- vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii)
- moře (druhovatá odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás)
- lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky)
- kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu civilizace až po dnešek)

Základní podmínky života

- voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení)
- ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás)
- půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině)
- ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany)

jednotlivých druhů)

- ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úrovně, ohrožování a ochrana ve světě a u nás)
- energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky)
- přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

- zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství
- doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace)
- průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti)
- odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny)
- ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek, právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti, ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV)
- změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy)
- dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)

Vztah člověka k prostředí

- naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci – instituce, nevládní organizace, lidé)
- náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčiny, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace)
- prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví)
- nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)

Mediální výchova

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

- pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě
- rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných
- hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů)
- hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením
- chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel
- identifikování základních orientačních prvků v textu

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

- různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce
- rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem
- hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality)
- vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje)
- identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá
- identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)

Stavba mediálních sdělení

- příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií)
- principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost)

Vnímání autora mediálních sdělení

- identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení
- výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci
- prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu

Fungování a vliv médií ve společnosti

- organizace a postavení médií ve společnosti
- faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování
- způsoby financování médií a jejich dopady
- vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy
- role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam)
- vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)

- role médií v politických změnách

Tvorba mediálního sdělení

- uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení
- tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas či internetové médium
- technologické možnosti a jejich omezení

Práce v realizačním týmu

- redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média
- utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu
- stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti
- faktory ovlivňující práci v týmu
- pravidelnost mediální produkce

Začlenění průřezových témat do výuky je uvedeno v další části ŠVP u učebních osnov jednotlivých předmětů.